

Illustrer : periodiek voor de alumni van de Universiteit Utrecht

<https://hdl.handle.net/1874/404388>

Universiteit Utrecht

6 | Wat leren we van games?

14 | Alumni als sparring partners 18 | De 50^e Illuster

Kwartaalblad voor de afgestudeerden van de Universiteit Utrecht • Nummer 50 • Februari 2008 • Oplage 81.000 • www.alumni.uu.nl

ILLUSTER

Universiteitsdag 2008

Spelen met de werkelijkheid

Illuster is een uitgave van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsfonds, in samenwerking met faculteiten en verenigingen. Illuster verschijnt vier keer per jaar en wordt toegezonden aan afgestudeerden van de Universiteit Utrecht in een oplage van 81.000 • **Hoofredactie:** Anne-Marie van Bergen • **Eindredactie:** Richard van Galen • **Redactie:** Catharen Hämerslag, Armand Heijnen, Marion Renaud, Jacomijn Timmermans • **Adviseur:** Winnie van Rossem • **Redactieraad:** Piet van Asseldonk, eindredacteur NOVA, Lex Heerma van Voss, hoogleraar faculteit Sociale Wetenschappen,

Johnny Huttinga, communicatieadviseur Tappan Communicate, Tom Reijster, communicatiemanager internationaal Rabobank, Thijs Polmann, emeritus hoogleraar Letteren, Arie Smit, oud-voorzitter U-fonds en oud-directeur Teleac/NOT • **Aan dit nummer werkten verder mee:** Wanda Dijkstra, Mariëke Dubbelman, Erik Harde-man, Ingmar Heytze, Jannette Voskamp, Anna van de Weygaert • **Foto's:** Martijn Alders, Harmen Kuiper, Ivar Pel, Maarten Hartman, Duncan de Fey, TNO • **Beeld omslag:** WhyRombiStocks.com en Ivar Pel • **Illustraties:** Leon Martakis, Barnet Ragetti • **Ontwerp en opmaak:** WRIK (BNO), Utrecht • **Druk:** Thieme Rotatie

Zwolle • **ISSN:** 1338-4703 • Voor toezending is gebruik gemaakt van het alumnibestands van de Universiteit Utrecht. © Universiteit Utrecht, Illuster, periodiek voor alumni van de Universiteit Utrecht. Overname van artikelen is – met bronvermelding – toegestaan.

De volgende Illuster (nr. 51) verschijnt eind mei 2008. Reacties en suggesties kunt u sturen voor 1 april 2008. Redactieadres: Illuster, Postbus 80125, 3508 TC Utrecht, (030) 253 9300, illuster@uu.nl.

INHOUD

6

Spelen met de werkelijkheid

De sprekers van de Universiteitsdag over (serious) games als wetenschap

12

Wat ik met spelletjes heb?

10 alumni over computerspellen

14

Alumni als sparring partners

Alumninetwerk Keep in Touch

17

Boer zoekt Vrouw

De zisprong van Jacco Keyzer

18

Kiek!

50 keer Illuster

En verder: 3 Wegwijzer Universiteitsdag | 4 Nieuws | 10 Oefenen voor Uruzgan | 16 De Sprong | 20 UFonds | 22 Hora Est | 24 Groeten uit Utrecht

Games, simulaties en het spel met de werkelijkheid

Wetenschappers houden zich er van oudsher al mee bezig: het nabootsen van de werkelijkheid. Om te weten hoe de werkelijkheid in elkaar zit, om haar te voorspellen en beter met bepaalde situaties om te gaan. Voorbeelden hiervan komen we tegen in ons dagelijks leven. We spelen zelf niet alleen computergames, maar krijgen ook steeds meer te maken met levensechte simulaties als trainings- en leermiddelen.

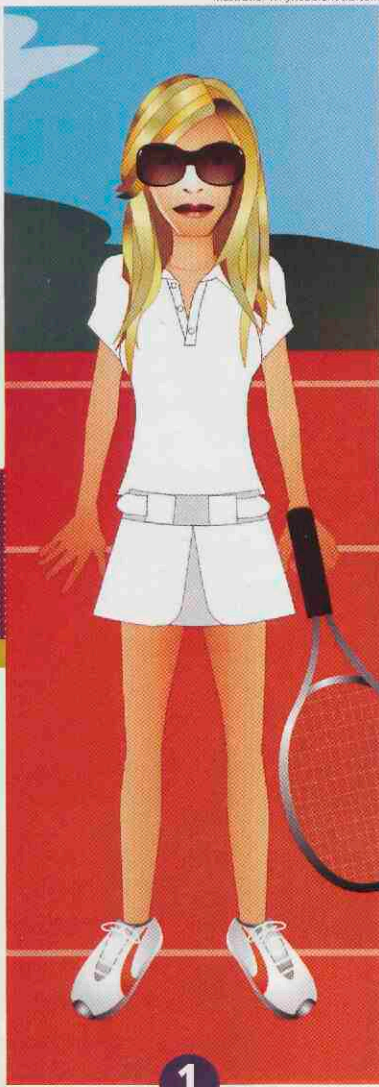
De Universiteit Utrecht is een voorloper op dit gebied. Toponderzoekers houden zich bezig met de mogelijkheden die de virtuele werkelijkheid ons biedt. Reden om eens uitgebreid stil te staan bij dit onderwerp tijdens de Universiteitsdag 2008. En ook alvast in dit themanummer en in bijgevoegd programmaboekje. Vanaf pagina 6 van Illuster wordt u uitgebreid ingelicht over games en simulaties door de sprekers van het plenaire ochtendprogramma op de Universiteitsdag. Bent u na het lezen van dit nummer nieuwsgierig geworden? Dan kan ik u een bezoek aan uw universiteit op 29 maart zeker aanraden.

Tot slot is het een aparte vermelding waard dat u momenteel het 50e nummer van Illuster in uw handen heeft. Op pagina 18 en 19 kunt u de oude covers van Illuster bekijken, vanaf het eerste nummer tot het heden.

De Universiteit Utrecht speelt met de werkelijkheid. Doet u mee?

Dr. André Bolhuis, voorzitter
Utrechts Universiteitsfonds/Alumnibureau

Wegwijzer Universiteitsdag 2008

Heeft u 29 maart al in uw agenda gereserveerd voor de Universiteitsdag, de terugkomdag voor alumni? Het thema van dit jaar is *Spelen met de werkelijkheid*. Naast het inhoudelijke programma kunt u ook oud-studiegenoten ontmoeten en nieuwe contacten opdoen! Waar komt u ze dit jaar tegen?

1. Virtueel ontmoetingspunt op MySpace

De Universiteitsdag 2008 begint al een maand vóór de dag zelf. Ontmoetingen beginnen dit jaar namelijk online. U kunt zelf gaan spelen met de werkelijkheid en gaan gamen. Daag uw vrienden uit voor een potje virtueel tennissen of ontdek hoe u uw virtueel alter ego aan kunt maken.

Als uw e-mailadres bij ons bekend is krijgt u, vrijwel gelijk met Illuster, een digitale uitnodiging. Als uw adres niet bij ons bekend is kunt u zich aanmelden via www.alumni.uu.nl/udag.

2: Spelen met de werkelijkheid in het Educatorium

De Universiteitsdag begint in het Educatorium in De Uithof met drie kopstukken uit de wereld van games en simulaties: Mark Overmars, Marinka Copier en Peter Werkhoven. Op pagina 6-9 en in het programmaboekje (bij deze Illuster) leest u meer over de lezingen. Na het ochtendprogramma is het lunchtijd in het Educatorium. Een mooie gelegenheid om bij te praten met oude bekenden.

3: Overal faculteitsprogramma's

In de middag is er een breed aanbod aan programma's van alle faculteiten. Ze hebben zich laten inspireren door het thema *Spelen met de werkelijkheid*. En daarna? Borrelen met oud-studiegenoten! Bijna elke faculteit heeft wel een borrel georganiseerd.

Tip: heeft u nog contact met oud-studiegenoten? Spreek dan van tevoren af waar u elkaar zult ontmoeten. Contact verloren? Wellicht treft u elkaar op www.myspace.com/luu.

Utrechtse bètadisciplines behoren tot de beste van Europa

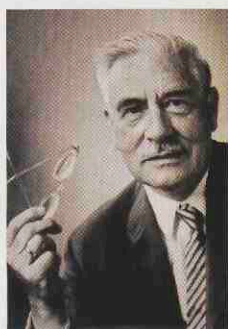
De onderzoeksprogramma's van Wiskunde, Natuurkunde, Scheikunde en Biologie van de Universiteit Utrecht behoren tot de beste van Europa. Dit blijkt uit de prestigieuze Excellence-ranking van het Duitse Centrum für Hochschulentwicklung (CHE). Samen met ETH Zurich, Imperial College London en Cambridge University behoort Utrecht tot de vier beste universiteiten. Hiermee scoort Utrecht zelfs beter dan Oxford University. De disciplines zijn beoordeeld op vier criteria: aantal publicaties, aantal citaties, aantal veelgeciteerde onderzoekers en aantal projecten in het Europese Marie Curie-programma.
www.che-ranking.de

Rietveldprijs voor Hijmans van den Bergh-gebouw

Het Hijmans van den Berghgebouw in De Uithof heeft de Rietveldprijs gekregen. Het is de vierde keer dat een gebouw in De Uithof deze prestigieuze architectuurprijs krijgt toegekend. Eerder viel deze eer te beurt aan onder andere de Universiteitsbibliotheek en het Educatorium. In het Hijmans van den Berghgebouw krijgen studenten geneeskunde hun onderwijs. Het gebouw is onder meer vanwege het imposante interieur bekroond. De Rietveldprijs wordt om de twee jaar uitgereikt voor een nieuw gebouw in Utrecht. Aan de prijs is naast de internationale eer, een bedrag van 7500 euro verbonden.
www.rietveldprijs.nl

Kijk voor een actueel en uitgebreid nieuws- en agendaoverzicht van de Universiteit Utrecht op www.uu.nl/nieuws.

Eerherstel voor Debye

De Universiteit Utrecht gaat haar organisatie voor chemisch-fysisch onderzoek weer Debye Institute for NanoMaterials Science noemen. Utrecht volgt hiermee het advies van de commissie Terlouw.

In februari 2006 besloten de universiteiten van Utrecht en Maastricht af te zien van het naamgebruik van Debye. Dit gebeurde naar aanleiding van informatie over Debyes handelen in de periode 1933-1945. De commissie Terlouw heeft begrip voor de beslissing van de universiteiten destijds, maar stelt op grond van het NIOD-rapport dat 'nu geen kwade trouw van Debye is bewezen, er moet worden uitgegaan van diens goede trouw'. De commissie concludeert: 'Wij zijn van oordeel dat er onvoldoende redenen zijn om Debye zijn wetenschappelijke lauweren te ontnemen'.

De Universiteit van Maastricht handhaaft haar eerder genomen besluit.

Yvonne van Rooy herbenoemd

Mr. Yvonne van Rooy is door de Raad van Toezicht herbenoemd als voorzitter van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht voor de periode van vier jaar. Zij is sinds 1 februari 2004 collegevoorzitter in Utrecht.

Mr. Y.C.M.T. van Rooy (1951) studeerde rechten aan de Universiteit Utrecht. Na haar studie werd zij adjunct-secretaris Europese integratie bij het Nederlands Christelijk Werkgeversverbond. In 1984 werd ze lid van het Europees parlement. Twee jaar later was zij Staatssecretaris van Economische Zaken, in 1989 kamerlid (fractie CDA), in 1990 wederom Staatssecretaris van Economische Zaken en vanaf 1994 tot 1997 weer lid van de Tweede Kamer. Daarna werd ze benoemd tot voorzitter van het College van Bestuur in Tilburg.

Utrecht participeert in postdoctorale Law Firm School

Veertien internationaal georiënteerde advocatenkantoren openen in september hun eigen postacademische beroepsopleiding: de Law Firm School. Voorzitter van de Law Firm School is de Utrechtse hoogleraar advocatuur Steven Schuit.

Juristen die advocaat willen worden, lopen tegenwoordig drie jaar lang stage bij een advocatenkantoor en volgen daarnaast de beroepsopleiding advocatuur van de Nederlandse Orde van Advocaten. Maar deze opleiding besteedt te weinig aandacht aan internationale aspecten, vinden de advocatenkantoren. Daarom komen ze met hun eigen opleiding. Het verplichte deel van de opleiding duurt een jaar. Een vaste locatie krijgt de school niet en de extra kosten van de topopleiding komen volledig voor rekening van de advocatenkantoren.

Foto: Ivar Peil

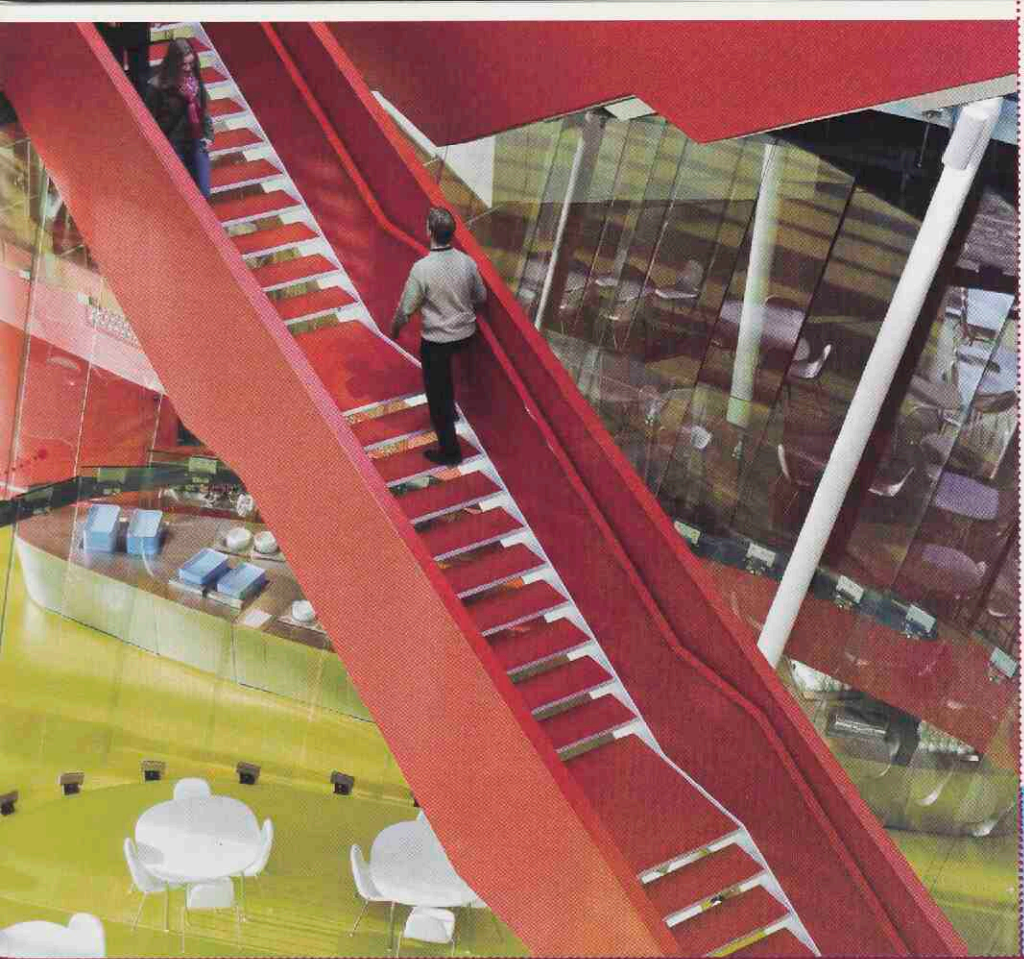

Foto: naar.nl

Alumni in het nieuws

Ben Verwaayen (1952) – alumnus Rechtsgeleerdheid en CEO van British Telecom – wordt geridderd tot Honorary Knight Commander of the Order of the British Empire (KBE). Het Verenigd Koninkrijk looft hiermee zijn prestaties op het gebied van de informatietechnologie. De onderscheiding KBE is bedoeld voor niet-Britten. Bill Gates, Stephen Spielberg en George Bush sr. horen bij de andere dragers.

Ed Nijpels (1950) – alumnus Nederlands Recht – is de nieuwe voorzitter van de Raad van Toezicht van televisie- en radio-omroep TROS. Nijpels is nu nog commissaris van de koningin in Friesland, maar stopt daarmee in mei, omdat zijn vrouw in Maleisië gaat werken.

Geert Blijham (1946) – alumnus Geneeskunde – heeft in het kader van het 10-jarig jubileum van de verkiezing van de overheidsmanager van het jaar een Jubileum Award uitgereikt gekregen. Deze award staat symbool voor een uitzonderlijke prestatie over een gehele carrière. Blijham is oncoloog, hoogleraar en voorzitter van de Raad van Bestuur van Utrecht Medisch Centrum.

Willy Spaan (1954) – alumnus Biologie en Diergeneeskunde – is per 1 januari 2008 benoemd tot voorzitter van de raad van bestuur van het Jeroen Bosch Ziekenhuis.

Paul Breddels (1955) – alumnus Natuur- en Sterrenkunde – is per 1 december 2007 benoemd tot nieuwe CEO van OTB Group. Breddels werkte eerder bij Merck KGaA. OTB Group is een innovatieve organisatie die zich richt op het bedenken, ontwerpen en realiseren van op maat gemaakte productieoplossingen.

Ingrid Visscher (1962) – alumna Nederlands Recht – is gestart als operationeel directeur bij Unicef Nederland. Als operationeel directeur geeft Visscher leiding aan de dagelijkse organisatie van Unicef Nederland.

Iwan van der Wolf (1972) – alumnus Internationale Economie en Economische Geografie – is per 1 januari 2008 de nieuwe directeur van Port Infolink, dat zorgt voor efficiënte informatieuitwisseling in de haven van Rotterdam. Eerder werkte Van der Wolf als consultant bij PricewaterhouseCoopers in Brussel.

Jo de Viet (1957) – alumnus Sociale Geografie – is per 1 januari 2008 benoemd tot programmadirecteur Stads promotie bij de gemeente Utrecht. Een belangrijke opgave is ervoor te zorgen dat het 'merk' Utrecht consequent en herkenbaar wordt opgebouwd en gehanteerd bij alle marketing en promotie van de diverse sectoren in Utrecht.

Wilt u een benoeming van een alumnus of alumna doorgeven aan het Utrechts Universiteitsfonds/Alumnibureau? Mail naar ufonds@uu.nl onder vermelding van 'benoeming'.

Microbioloog Han Wösten krijgt technologische eretitel

De Utrechtse hoogleraar moleculaire microbiologie Han Wösten is door Techno-geestichting STW benoemd tot Simon Stevin Meester 2008. Wösten is de eerste Utrechtse onderzoeker die deze eretitel krijgt. Hij ontvangt een half miljoen euro die hij vrij mag besteden aan wetenschappelijk toepassingsgericht onderzoek. Wösten (1966) is sinds 2001 hoogleraar aan de Universiteit Utrecht. Zijn onderzoek naar schimmels moet leiden tot verbeterde productieprocessen voor paddestoelen en eiwitten die gebruikt worden in de voedingsmiddelen- en farmaceutische industrie.
www.stw.nl

Geowetenschappen bouwt Geotruck

Vanaf half maart gaat de Geotruck rijden in het kader van het Internationaal Jaar van de Planeet Aarde. De Geotruck is een interactief mobiel leslokaal dat het land in gaat en waar bovenbouwleerlingen van het VWO in Nederland en Vlaanderen aan de slag gaan met het spel Earth Quest. Een spannende, uitdagende én leerzame manier om scholieren bewust te maken en te informeren over thema's als klimaatverandering, energievoorziening, overbevolking en natuurrampen. De Geotruck is een initiatief van de Faculteit Geowetenschappen van de Universiteit Utrecht en TNO Bouw en Ondergrond en wordt inmiddels ondersteund door vele partners.
www.geotruck.nl

Als spelletje, maar vooral ook als trainings- en leermiddel zijn games niet meer weg te denken uit het moderne leven. In korte tijd zijn games uitgegroeid tot miljardenindustrie en worden ze toegepast in allerlei vormen: van virtueel opereren tot en met een computermodel om de Verenigde Naties te helpen met de aanpak van het voedselprobleem in Darfur. Ook vanuit het oogpunt van kostenbesparingen, bijvoorbeeld dankzij virtuele rampenoefeningen, en de vernieuwende beeldcultuur is het maatschappelijk belang enorm. Deze ontwikkelingen maken dat gaming een interessant en serieus wetenschapsgebied is geworden. Mark Overmars, Marinka Copier en Peter Werkhoven, drie gamedeskundigen én gastsprekers op de komende Universiteitsdag, praten ons bij over (toekomstige) ontwikkelingen op hun vakgebied.

[Tekst: Erik Hardeman]

Games

als wetenschappelijk bedrijf

Universiteitsdag 2008: Spelen met de werkelijkheid

Modellen maken van de werkelijkheid – schetsen en detailleren, analyseren en voorspellen, desnoods achteraf – is bij uitstek wat wetenschappers van oudsher veel doen. Toepassing van nieuwe informatie maakt daarin ongedachte ontwikkelingen mogelijk. Speltheorieën worden vertaald in games, wiskundige modellen worden animaties: zichtbaar en zelfs tastbaar, interactief en soms emotionerend. Spelen met de werkelijkheid als nieuw wetenschappelijk bedrijf. Hoewel, nieuw? Is spelen niet al lang karakteristiek voor wat mensen doen, de homo ludens van Huizinga? Het ochtendprogramma gaat over een fascinerend nieuw hoofdstuk in het wetenschappelijk bedrijf van veel disciplines; wetenschappelijke gaming en simulation, geschiedenis, huidige praktijk en toekomst.

'De wereld van games en simulaties' - Prof.dr. Mark Overmars

Overmars, hoogleraar aan de Universiteit Utrecht en directeur van het onderzoeksprogramma GATE (Game Research voor Training en Entertainment), legt uit waarom games niet meer weg te denken zijn uit de moderne samenleving en de wetenschap, en wat het belang ervan is. Hoe werken ze en wat is daarvoor nodig?

'De spelende mens' - Dr. Marinka Copier

Copier, docent/onderzoeker aan de Universiteit Utrecht en opleidingshoofd Kunst en Technologie aan de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (HKU) neemt de spelende mens als vertrekpunt. Wie speelt? Hoe en waarom spelen mensen? Aan de hand van haar onderzoek naar online gaming schetst zij een beeld van de spelende mens en stelt zij de vraag wat we van al dat spelen kunnen leren.

'De symbiose mens en computer' - Prof.dr. Peter Werkhoven

Werkhoven zit als directeur Research van TNO midden in de wereld van de toepassingen. Hij is ook hoogleraar en vertelt hoe de computer zich ontwikkelt tot 'ervaringsmachine': hoe in virtuele werelden informatie zichtbaar, hoorbaar en voelbaar wordt op manieren die tot voor kort onmogelijk waren. En hoe we met onze gedachten die wereld gaan sturen.

Heeft u vragen voor Mark Overmars, Marinka Copier of Peter Werkhoven die zij tijdens de Universiteitsdag op 29 maart kunnen beantwoorden? Mail ze dan alvast naar universiteitsdag@uu.nl

Wilt u meer informatie of wilt zich aanmelden voor het ochtendprogramma, de facultaire middagprogramma's of de workshops op de Universiteitsdag? Kijk dan in bijgevoegd programmaboekje en op www.alumni.uu.nl/udag.

Mark Overmars, hoogleraar Informatica:

'Hoe krijg je natuurlijk gedrag in virtuele werelden?'

Kijk voor het volledige programma van de U-Dag in het programmaboekje of op www.alumni.uu.nl/udag

Om er iets van te leren, moet een game zo echt mogelijk zijn. Maar wie ooit een game heeft gespeeld, kent het probleem: hoe adembenemend fraai de virtuele wereld ook is vormgegeven, de karakters bewegen zich als een stel houten klazen, die soms zelfs dwars door een muurtje lopen. Om daar verandering in te brengen, beschikt hoogleraar Informatica Mark Overmars sinds kort over een *motion capture lab*, een laboratorium voor bewegingsonderzoek.

'Voor een realistische beweging moeten karakters drie dingen kunnen,' legt Overmars uit. 'Ze moeten tussen allerlei obstakels hun weg kunnen vinden. Ze moeten op een geloofwaardige manier handelingen verrichten, zoals dingen oppakken en deuren opendoen. En ze moeten zich op een natuurlijke manier gedragen. Want ik kan wel lopen of iets van tafel oppakken, maar intussen ben ik ook op mijn hoofd aan het krabben of aan het telefoneren. Als je daar in je animatie geen rekening mee houdt, krijg je geen natuurlijk gedrag.'

Proefpersonen

Ruim tien jaar geleden ontwikkelde Overmars een set algoritmes (rekenregels voor de computer) voor *path planning* voor robots. 'Die techniek, die inmiddels over de hele wereld wordt toegepast, gebruiken wij nu voor het vastleggen van bewegingspatronen van karakters in virtuele werelden. Maar het verschil is groot. Onze robots hoefden alleen maar zo snel mogelijk van A naar B te gaan. Nu moet ik ook de vraag beantwoorden: is dit voor een karakter het meest natuurlijke pad? Als twee karakters met elkaar staan te praten, moet een derde karakter er niet tussendoor lopen, want dat doen mensen niet. Het is niet eenvoudig om al dit soort overwegingen in één hanteerbaar algoritme te stoppen.' Om meer inzicht te krijgen in de manier waarop mensen bewegen, maakt Overmars in zijn *motion capture lab* met acht camera's opnames van proefpersonen die lopen en handelingen verrichten, terwijl zij zijn beplakt met *markers*. 'Door de positie van die markers beeld voor beeld vast te leggen, ontstaat een ruimtelijk patroon van de betreffende beweging. Dat kunnen wij dan weer 'vertalen' in een algoritme.'

Huilende mensen

De experimenten zorgen soms voor wonderlijke ontdekkingen, vertelt Overmars. 'We zagen onlangs bijvoorbeeld dat mannen zich voorover buigen als ze een deur opendoen, terwijl vrouwen juist recht overeind gaan staan. Dat is voor het simuleren van natuurlijk gedrag in virtuele werelden belangrijke informatie die, althans bij ons, niet bekend was.' Een grote wens van Overmars is een goed algoritme voor huilende mensen. 'We kunnen inmiddels redelijk goed de gezichtsuitdrukking simuleren van mensen die huilen, maar we weten nog niet hoe tranen precies over wangen biggelen. Je ziet, voorlopig zijn er in dit veld nog uitdagingen genoeg.'

Wat is een...?

Online game: Er zijn twee soorten online games: (1) complexe virtuele werelden met eigen spelregels, waarin grote aantallen deelnemers elk vanuit hun eigen locatie, met en tegen elkaar spelen. Vaak nemen spelers rollen aan van karakters in die wereld. (2) casual games, dat wil zeggen, redelijk eenvoudige spelletjes die mensen eventjes spelen, zoals kaartspelletjes en puzzelospelletjes.

Serious game: Een spel waarbij het primaire doel anders is dan entertainment. Deze games worden speciaal ontwikkeld voor gebruik in besluitvormingsprocessen, het onderwijs of voor de training van onder meer piloten, brandweerlieden en rampenbestrijders.

Simulatie: Nabootsing van de werkelijkheid in een dynamisch model dat ook beschrijft hoe die werkelijkheid in de loop van de tijd verandert. Een simulatiemodel wordt interactief genoemd als er sprake is van spelers die met het model interacteren en er invloed op kunnen uitoefenen. Een simulatiemodel wordt een game als er gameplay elementen aan worden toegevoegd zoals een motiverende verhaallijn en een structuur van uitdagingen en beloningen.

Als je iemand in Nederland niets hoeft uit te leggen over de wereld van games en gaming, dan is het Marinka Copier. Ruim twee jaar lang maakte de Utrechtse historica in het kader van haar promotieonderzoek deel uit van de online gemeenschap van World of Warcraft (WoW), een spel in een Tolkienachtige wereld vol druïden en magiërs, waarin duizenden deelnemers aan het spel jarenlang vertoeven.

'Ik ben geïnteresseerd in de wijze waarop zo'n game onderdeel uitmaakt van het dagelijks leven van spelers en in de manier waarop mensen zich in games gedragen,' zegt Copier, 'Meespelen was de enige manier om daar achter te komen. Het was niet alleen leuk, maar ook uiterst nuttig. Door verschillende posities in het spel in te nemen, zag ik dingen die ik anders waarschijnlijk nooit had ontdekt.'

Sociale regels

Heel belangrijk voor het succes van een game zijn de relaties die spelers onderling opbouwen en de activiteiten die ze rondom het spel ontplooiën, ontdekte zij. 'Deelnemers ontwerpen bijvoorbeeld veel sociale regels door via websites, fora of MSN te overleggen over de beste aanpak in gevechten. Ook worden er competities georganiseerd voor het schrijven van verhalen en het aan elkaar vertonen van artwork en screenshots. Voorwaarde voor zulke vormen van samenwerking is dat spelers het gevoel hebben samen naar een bepaald doel toe te werken.'

Met haar expertise op het gebied van het spelen van games vormt Copier, inmiddels postdoc bij de faculteit Geesteswetenschappen en opleidingshoofd van onder andere Game Design and Development aan de Hogeschool voor de Kunsten, een belangrijke schakel in het Utrechtse gameonderzoek. Vooral voor het ontwerpen van serious games, waarvan het gebruik in onderwijs- en trainingssituaties explosief toeneemt, is begrip van de manier waarop games gespeeld worden onmisbaar, is haar stelling.

Speldidactiek

Dankzij haar ervaringen in WoW kon Copier spelprincipes gebruiken om haar mastercurcus Nieuwe Media en Digitale Cultuur te ontwerpen. In die cursus laat zij nu ook haar studenten onderzoek doen naar online gaming door het spel zelf te spelen. 'In feite is ook dit weer, net als mijn deelname aan WoW, een vorm van etnografisch onderzoek. Alleen kijk ik nu niet uitsluitend naar de manier waarop mijn studenten als spelers opereren, maar ook naar, zeg maar, speldidactiek, naar de effecten van gamedesign op de effectiviteit van het onderwijs. Want technisch en artistiek kan een game nog zo geavanceerd zijn, zonder deugdelijk ontwerp is de kans groot dat het zijn doel voorbij schiet.'

AGS, spin in het gamingweb

Het Center for Advanced Gaming and Simulation (AGS) is in 2005 opgericht als een samenwerkingsverband van de Universiteit Utrecht, onderzoeksorganisatie TNO en de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht. Doel is om hét landelijke kenniscentrum te worden op het gebied van games, simulaties en virtual reality. Hier kunnen kleine en middelgrote bedrijven terecht voor de meest actuele kennis op dit gebied. Voor dat doel heeft AGS een ambitieus onderzoeksprogramma GATE (Game Research for Training and Entertainment) ontwikkeld op het snijvlak van informatica, psychologie, kunstmatige intelligentie, informatiekunde en gamedesign. GATE, met de Utrechtse hoogleraar Informatica Mark Overmars als wetenschappelijk directeur, ontving in 2006 tien miljoen euro in het kader van het overheidsstreven om de Nederlandse kenniseconomie een impuls te geven. AGS is betrokken bij een voorstel om een expertisecentrum gaming op te richten voor bedrijven en organisaties die serious games willen laten ontwikkelen voor o.a. opleidingsdoeleinden.

Voor meer informatie over AGS: www.gameresearch.nl
Voor meer informatie over GATE: gate.gameresearch.nl

Marinka Copier, docent/onderzoeker en opleidingshoofd aan de Hogeschool voor de Kunsten:

'Hoe gedragen mensen zich in games?'

Peter Werkhoven, directeur Research van TNO en deeltijdhoogleraar:

‘Zie je met de huid evenveel als met de ogen?’

Foto: Marleen Hartman

Iedereen kent het beeld: een helikopter die in de woestijn zoveel stof opwerft dat de piloot niets meer ziet. Wat Peter Werkhoven, directeur Research van TNO en bijzonder hoogleraar in Utrecht, betreft duurt het niet lang meer of de piloot in kwestie kan ook andere zintuigen gebruiken om zijn omgeving te ‘zien’.

‘Een van de meest opwindende ontwikkelingen van dit moment is onderzoek naar mogelijkheden om de huid te benutten als zintuig,’ zegt Werkhoven. ‘Op dit moment krijgen wij nog verreweg de meeste informatie visueel aangeboden, maar bijvoorbeeld in het verkeer neemt de informatiedichtheid zo toe dat ons visuele systeem overbelast raakt. Daarom wordt bij TNO geëxperimenteerd met zogeheten tactiele vesten, die de drager informatie geven in de vorm van prikkels op de huid. Neem de helikopterpiloot. In onze experimenten geven gyroscopen en hoogtemeters de positie van de helikopter door aan een computer die de gegevens vertaalt in prikkels op bepaalde plaatsen op de huid van de piloot. Je kunt hem bijvoorbeeld een horizon aanbieden via een lijn van prikkels, die als de helikopter daalt, langs het lichaam omhoog gaat en omgekeerd. Zo voelt hij dus of hij stijgt of daalt.’

Tactiele TomTom

Als deeltijdhoogleraar wil Werkhoven via onderzoek bij proefpersonen meer te weten komen over de manier waarop mensen tactiele informatie verwerken. ‘De vraag is bijvoorbeeld of je via prikkels op de huid evenveel kunt ‘zien’ als met je ogen en wat daarvoor nodig is. En hoe kunnen we tactiele, visuele en ook auditieve prikkels het meest effectief met elkaar combineren?’

Werkhoven verwacht al binnen tien jaar de eerste tactiele kleding in de winkel, maar ook verder zijn de mogelijkheden wat hem betreft legio, zeker in relatie tot gaming. ‘Met tactiele vesten is het bijvoorbeeld mogelijk om aanraking te simuleren, om snel te voelen waar je doel of vijand zich bevindt, of om iemand in het donker of bij rook in de goede richting te laten bewegen. Wij willen ook gaan onder-

zoeken of we blinden kunnen uitrusten met een ‘broekriem’, die hen via signalen op de huid naar hun trein dirigeert, een soort tactiele TomTom.’

Beelden vertalen

Elders in de wereld is voor blinden een helm met een ingebouwde camera ontwikkeld die beelden kan vertalen in driedimensionaal geluid of in prikkels op de tong. ‘Je kunt het zo gek niet bedenken of het gaat gebeuren,’ vertelt Werkhoven bevlogen. ‘We zijn op weg naar een wereld waarin je kunt voelen wat zichtbaar is en horen wat voelbaar is. Dit is echt ontzettend spannend onderzoek en het is fantastisch dat TNO en de Universiteit Utrecht daarin zo’n prominente rol spelen.’

Kijk voor het volledige programma van de U-Dag in het programmaboekje of op www.alumni.uu.nl/udag

Hoe verkennen Nederlandse soldaten de Baluchi-vallei in Uruzgan zónder het vliegtuig naar Afghanistan te pakken? Ze spelen serious games! Gameontwikkelaar TNO bereidt militairen voor op de realiteit in oorlogsgebieden. Illustrer woonde een virtuele oefensessie bij.

[Tekst: Anna van de Weygaert]

Oefenen voor Uruzgan

Een groep militairen in Uruzgan wordt omsingeld door vijandelijke eenheden. Zonder enig overleg wordt een van hen tot groepscCommandant gebombardeerd. Hij heeft de taak de groep naar een veilige plek te brengen. Als hij langs een onverkende bosrand rent, wordt hij neergeschoten door de Taliban. Iedereen sneuvelt.

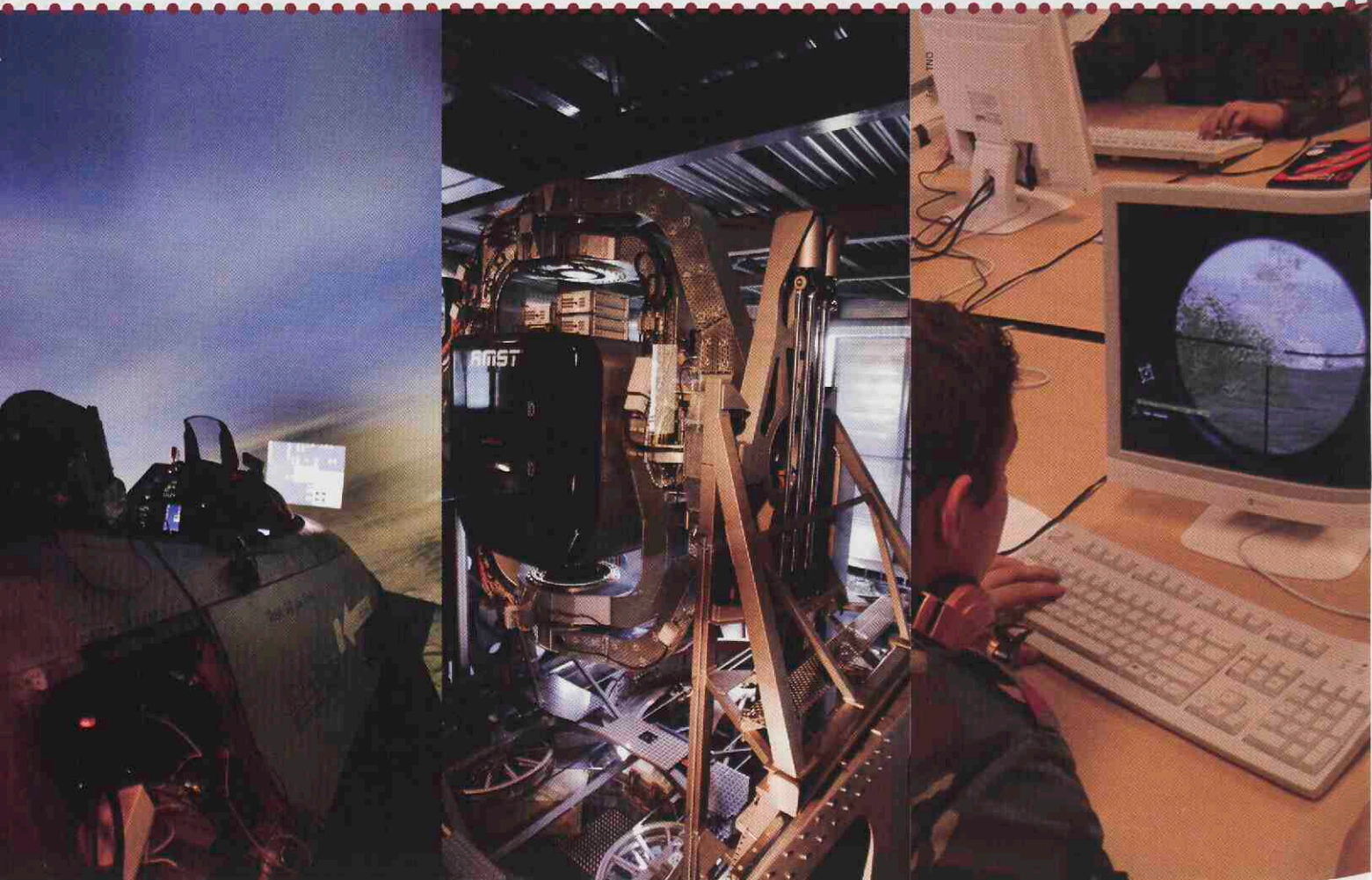
Het is één van de vele scenario's die Nederlandse militairen tijdens hun opleiding oefenen. Niet in Afghanistan of op de Veluwe, maar gewoon achter een computer op de kazerne in Amersfoort. Met ingespannen gezichten volgt een twaalftal militairen vandaag voor het eerst een *Virtual Battle Spacetraining*: een serious game waarin zo veel mogelijk realistische oorlogssituaties worden nagespeeld. Met een muisklik verwisselen ze de nachtkijker op het scherm voor een kaart van de omgeving. Af en toe klinkt er een melding: 'vijand op drie uur', 'object naderen in zuidoostelijke richting.' Verder is het stil in het lokaal. Projectleider Anja van der Hulst (TNO) volgt de bewegingen van de soldaten nauwlettend. 'Het is heel gevaarlijk wat ze nu doen,' zegt ze. 'Maar voor een eerste sessie doen ze het heel goed.'

Veldwerk

De jongens – kersvers van de Koninklijke Militaire Academie (KMA) – worden opgeleid tot pelotoncommandanten. Van der Hulst: 'Ze zijn

theoretisch goed onderlegd, maar met gevechtsleiding en het toepassen van tactische kennis hebben ze nog niet veel ervaring.' Veel soldaten sterven tijdens de eerste Virtual Battle Space-training dan ook een virtuele dood. En dat is precies de bedoeling van de serious game. 'Door soldaten in het diepe te gooien raken ze vertrouwd met probleemsituaties,' legt Van der Hulst uit. Na de training wordt er uitvoerig gereflecteerd. Instructeur Menno roept de jongens bij elkaar. 'Hoe kwam het dat jullie werden neergeschoten bij die bergrug?' De jongens denken even na. 'We hadden van tevoren geen aanvalsplan gemaakt, we zijn gewoon gaan rennen,' zegt een van hen. Menno knikt. 'Bedoel je dat er onvoldoende werd gecommuniceerd?' Door serious gaming leren de militairen niet alleen nieuwe vaardigheden, het spel maakt ze ook vertrouwd met de geografische kenmerken van een oorlogsgebied. In samenwerking met Defensie probeert TNO de omgeving rond Kamp Holland in Uruzgan zo exact mogelijk na te bootsen. Met een druk op de knop tovert Van der Hulst de Baluchi-vallei tevoorschijn. Van der Hulst: 'Zo zien de militairen wat het betekent zonder enige dekking op te treden in een woestijn en ze zien dat in de lente de papaver tot hun schouders kan staan.'

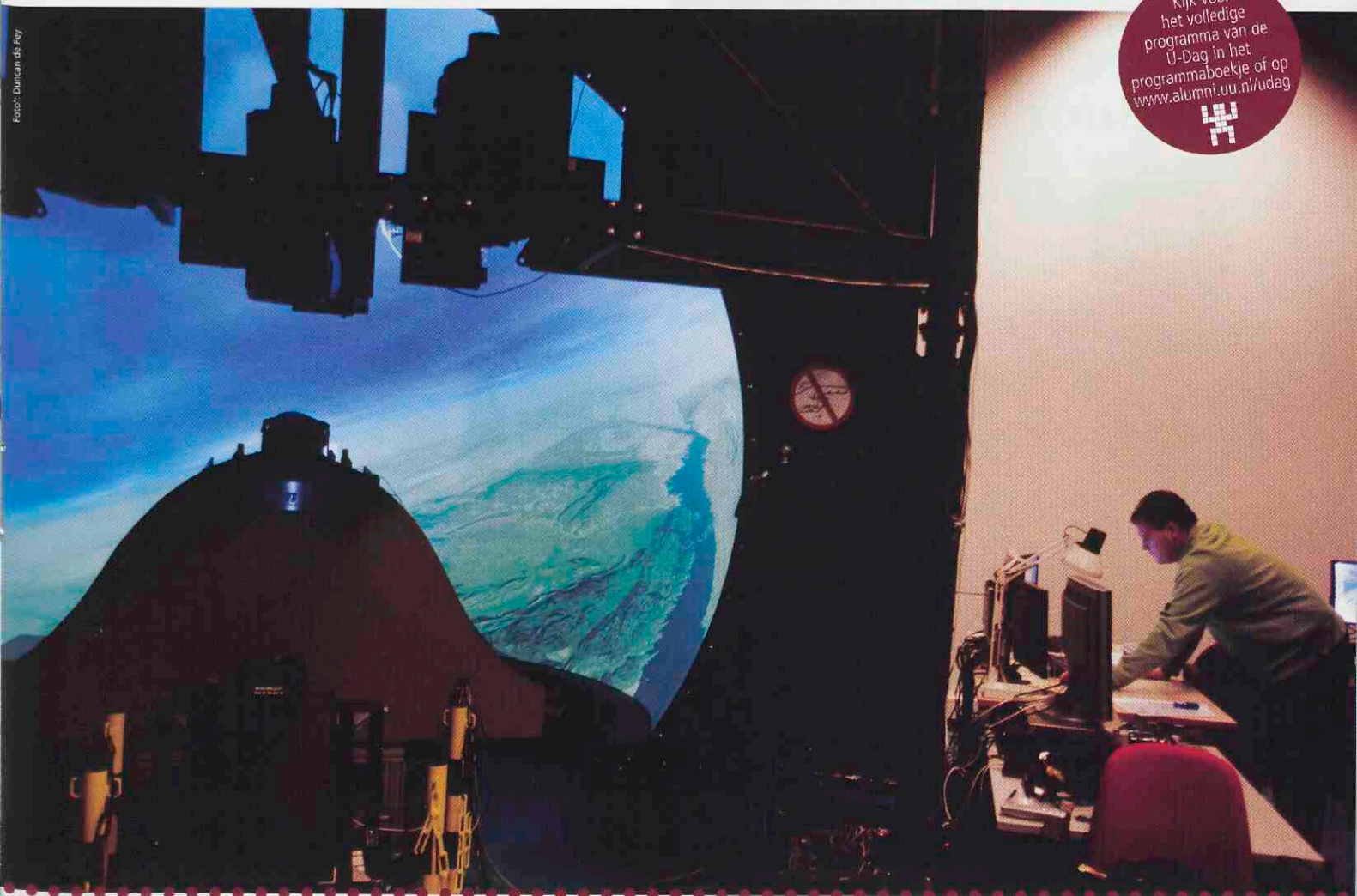
'Hier bij de Baluchi-vallei moeten nog wat bommen,' zegt baltaljonsstafchauffeur Henk. Henk, net terug uit Uruzgan, voorziet de TNO-experts

Leren vliegen in een simulator. Nét echt.

Rondraaien, acht meter opzij, twee meter omlaag, centrifugeren: de cabine van de Desdemona Flight Simulator kan alle kanten op.

Militairen speuren de omgeving af naar vijandelijke eenheden. Doel van de missie: een object inspecteren zonder neergeschoten te worden.

Een onderzoeker stelt de F16-oefensimulator in. Hoewel de machine stilstaat, geven de bewegende beelden de indruk dat je heel hard vliegt.

van informatie over het gebied. Hij benadrukt dat serious gaming een aanvulling is op het echte veldwerk. Dat blijft onontbeerlijk voor een goede voorbereiding. 'Al lijkt het nog zo goed op de werkelijkheid, in het veld is alles anders. Hier achter je computer zitten is heel wat anders dan in de woestijn beschoten worden. Je voelt hier geen kou, geen vermoeidheid, geen hitte.' Toch is Henk overtuigd van het nut van de simulatie. 'Je kunt hier ongestoord leren communiceren. Bovendien leer je een bepaalde reactie te automatiseren. Dat is het belangrijkste.'

'Zelfs het Pentagon is hier jaloers op'

Multidisciplinair

Mensen door simulatie zover krijgen dat ze een bepaalde reactie automatiseren. Het is zeer complexe materie waar TNO zich al jaren mee bezighoudt. Complex, omdat de kennis zich op het snijvlak van talloze disciplines bevindt. Voor een goede trainingssimulatie is een leger aan psychologen, informatici, domeinexperts en programmeurs nodig. Programmamanager Training en Instructie Hans Korteling: 'Simulatie is heel multidisciplinair. Wij zijn er al vanaf de jaren zestig mee bezig. Dat mensen in een simulator kunnen leren vliegen of autorijden, dat is natuurlijk niet nieuw.' Wat wél nieuw is, is het spelelement in de simulatie: drie jaar geleden raakte de serious game enorm in zwang. Korteling: 'We zagen er bij TNO Training en Instructie meteen enorme mogelijkheden voor. Serious games zijn er in vele varianten. Wij ontwerpen niet alleen tactische games voor militairen, maar ook medische games, waarbij artsen medische beslissingen moeten. Er gaat heel veel geld in deze nieuwe industrie om.'

Serious gaming is niet alleen *booming*, het past volgens Korteling ook precies bij de behoeften van de huidige generatie. 'Jongeren willen ervaren, voelen, en niet alleen maar leren uit een boek. De rol van de docent verandert dan ook: hij is geen klassikale informatieverstrekker meer, maar een coach die de leerlingen prikkelt en uitdaagt.' Oud-student en Play & Game Researcher Eva Keeris: 'Pasklare regeltjes zijn men-

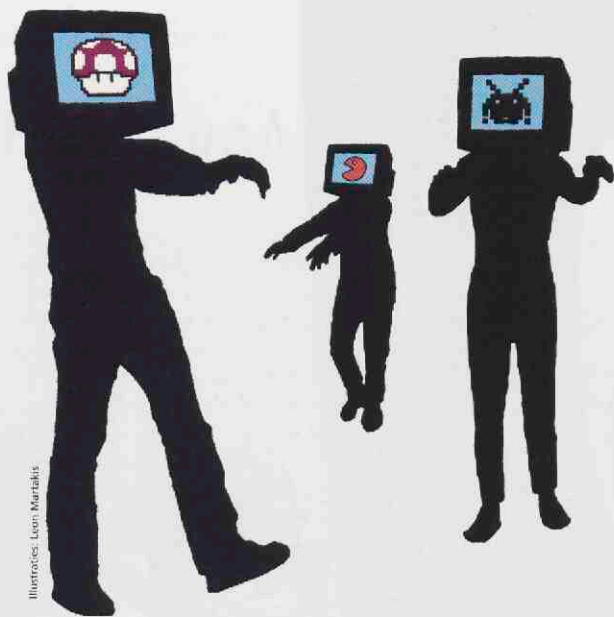
sen na een halfjaar weer vergeten, maar probleemoplossend denken verleer je niet. Alle mensen, groot en klein, leren spelenderwijs. Als je iemand neerschiet en er gaat vervolgens een deur open, ben je geneigd te denken dat gebeurtenis A met gebeurtenis B te maken heeft.' Korteling: 'Actie – reactie, causale verbanden leggen: het is eigen aan het denken van de mens. Daar maken we bij de ontwikkeling van serious games dankbaar gebruik van.'

Desdemona

Als top of the bill mogen we nog even kijken naar het paradepaardje van TNO: de onlangs gepresenteerde Desdemona Flight Simulator: een oefensimulator die moet voorkomen dat F16-piloten gedesorienteerd neerstorten. Senior Researcher Ralf Sluimer: 'Dat gebeurt redelijk vaak. Hun evenwichtsorgaan geeft ze dan verkeerde informatie.' In de cabine van de Desdemona leren de piloten niet op hun waarneming te vertrouwen, maar op hun instrumenten. De alumnus leidt ons naar het enorme gevaarte dat om zes assen kan draaien en daardoor alle mogelijke bewegingen kan maken. 'Zelfs het Pentagon is hier jaloers op.'

Games en simulaties in uw vakgebied?

Bent u benieuwd geworden naar toepassingen van serious games in uw vakgebied? Op de komende Universiteitsdag wordt het thema *Spelen met de werkelijkheid* door verschillende faculteiten concreet uitgewerkt. Zo kunt bij de Faculteit Geowetenschappen het spel *Earth Quest* spelen in de *Geotruck*; bij de Faculteit Diergeneeskunde krijgt u onder andere een uitleg en demonstratie bij Project 'Shoot', een toepassing van virtual reality in het veterinaire onderwijs. En bij de Faculteit Bètawetenschappen, Departement Informatica krijgt u onder meer een digitale tour door het Vechtlandschap. Kijk voor de middagprogramma's van alle faculteiten op zaterdag 29 maart in het programmaboekje of op www.alumni.uu.nl/udag.

Illustraties: Leon Murtakus

‘Actief bezig’

‘Games zijn vermaak. Maar in tegenstelling tot het kijken van een film, ben je actiever bezig. En vergeleken met een boek hoef je je minder in te leven. In dit opzicht verschillen games, boeken en films van elkaar.’

Robert Hoogendoorn (Communicatie Informatie Wetenschappen, Nieuwe Media en Digitale Cultuur, 2005) is hoofdredacteur van www.ownage.nl en YMG Networks. Hij schrijft voor diverse media over games.

‘Het is wel verslavend’

‘Ik speel dagelijks op de Wii (de meest recente spelcomputer van Ninetendo, red.), samen met mijn vriend. Dat is wel verslavend. Eerst hebben we heel lang het rollenspel Zelda gespeeld, nu spelen we veel tennis en voetbal. Vooral spelletjes die naar een doel toe werken, vind ik leuk. Ik denk dat we er elke avond wel een uurtje of wat aan besteden.’

Tessa van der Valk (Natuurwetenschappen en Innovatiemanagement, 2002) kreeg vorig jaar ter ere van haar promotie op het gebied van Innovatiemanagement een Wii spelcomputer.

Wat ik met games heb?

Illustrator zocht en vond 10 alumni die iets met gamen hebben, als hobby of als werk.

Kijk voor het volledige programma van de U-Dag in het programmaboekje of op www.alumni.uu.nl/udag

‘Worden we speelser door al die spelletjes?’

‘Voor mijn promotieonderzoek bekijk ik de vraag in hoeverre games zijn doorgedrongen in ons dagelijks leven. Worden we speelser door al die spelletjes? Nederlanders vinden deze spellen vaak wat kinderachtig, zonde van de tijd. In andere landen zoals in Scandinavië spelen games een veel grotere rol. Hier begint het nu pas op gang te komen. Zelf ben ik ook fervent gamer. Het is mijn hobby en mijn werk.’

Eva Nieuwdorp (Taal & Cultuurstudies, 2005) promoveert op games in het dagelijkse leven.

‘Goed voor je motoriek’

Ik werk de hele dag met games, maar ik vind 's avonds ook altijd wel een uurtje om zelf te gamen. Ik speel graag simulatiegames zoals Sims of strategiegames zoals Ages of Empires. Voor veel jongeren is gamen een uitlaatklep, net zoals ze vroeger cowboytje speelden. Dat is heel gezond. Bovendien krijg je er een goede motoriek door.

Natasja Hagemeier (Algemene Letteren, 1992) is directeur lokalisaties bij U-TRAX.

‘Uitdagend, sociaal en intensief’

‘Als je kiest om te leren opereren uit een boek of door middel van een game, dan is de keuze voor dat laatste zeker niet nutteloos. Toch kàn gamen net zo nutteloos zijn als elke andere hobby wanneer je eigenlijk iets anders zou moeten doen. Het is een tijdverdrijf net als films kijken, boeken lezen, kantslossen en kruiswoord puzzelen. Maar het is wel een erg uitdagende, verslavende, sociale en intensieve hobby.’

Maurice van der Boor (Communicatie- en Informatiewetenschappen, 2006) werkt bij een educatieve uitgeverij waar ook leergames worden gemaakt.

‘Oefening in abstract denken’

‘Het spelen van een goede game vergt veel tijd en aandacht. Hiermee oefen je je in abstract denken. Gamers kunnen hierdoor sneller inzien hoe ook de fysieke wereld in al zijn facetten is gebouwd op regels en conventies. Het is zodoende een breinoefening voor het denken binnen en buiten geijkte paden.’

Harald Warmelink (Master Nieuwe Media en Digitale Cultuur, 2007) is PhD in Delft. Hij onderzoekt organisaties in virtuele werelden.

‘Moet hij geen huiswerk maken?’

‘Het is voor mij een lolletje tussendoor. Maar ik doe het niet vaak hoor. Mijn jongste zoon speelt Online Soccer Manager. Hij is daar heel passioneel mee bezig. Soms maak ik me daar wel zorgen over: Moet hij geen huiswerk maken?’

Kees Ampt (Natuurkunde, 1968), independent consultant, met name op IT-gebied.

‘Een grotere plek in de huiskamer’

‘Gamen krijgt een steeds grotere plek in de huiskamer en binnen het gezin. Pluspunt van de Wii is dat je lekker kunt bewegen en je kunt samenspelen met wie je maar wilt. Opmerkelijk is dat ook steeds meer ouderen zijn geïnteresseerd in gamen. Zij spelen vooral geheugenspellen, zoals Brain Training.’

Susan Iping (Nieuwe Media en Digitale Cultuur, 2007) is brand manager bij Nintendo.

‘Ik speelde het altijd heel serieus’

‘Ik speelde graag Microsoft Flightsimulator. Dat deed ik ook erg serieus; ik bereidde mij minutieus voor, had ordners met luchtkarten, berekende van te voren hoeveel brandstof ik nodig had per vlucht. Het leuke eraan vond ik dat je het ‘live’ op internet speelt met anderen over de hele wereld, waaronder ook mensen die de rol van luchtverkeersleider hebben. Je moet bijvoorbeeld echt toestemming vragen om op te stijgen. Nu heb ik er geen tijd meer voor, want ik ben met een nieuwe studie begonnen.’

Leander van der Spek (Sociale Wetenschappen, 1989) is beleidsmedewerker onderzoek aan de Universiteit voor Humanistiek.

Richard van der Giessen (Historische Culturele Informatiekunde, 1992):

‘Een wereld zonder games is voor mij niet inspirerend’

U-TRAX ‘vertaalt’ games voor de Nederlandse en de buitenlandse markt. Alumnus Richard van der Giessen is de oprichter van het Utrechtse bedrijf.

‘Door mijn werk weet ik inmiddels van allerlei onderwerpen wel wat af. Wij hebben bijvoorbeeld het Amerikaanse spel The Sims vertaald. Daarvoor moesten we het carrièrepad van een Amerikaanse politieagent omzetten naar Nederlandse begrippen. Dan moet je dus wel uitzoeken hoe het zit met de rangen en standen bij de Nederlandse politie. Wij raadplegen vaak deskundigen. Zo onderhouden we een warme band met de Nederlandse IJshockeybond. Wij hebben hier dus een beetje verstand van alles: van onderzeeërs tot voetbal en kruisbogen. Met een game alleen woordelijk vertalen, ben je er dus nog niet.

Wij maken per jaar zo’n driehonderd games geschikt voor de Nederlandse markt, maar ook voor Scandinavië, Brazilië en de rest van Europa. Overal ter wereld hebben we freelancers zitten. Onze testers hebben bij voorkeur een taal gestudeerd én kunnen goed gamen. Dat is een bijna onmogelijke combinatie. De meeste gamers hebben weinig verstand van taal. En we hebben wel eens vertalers gehad die niet wisten wat ze met dat kastje in hun handen moesten. Maar gelukkig komen de eerste gamers nu ook van de alfaopleidingen af en vinden we steeds makkelijker medewerkers. Bij ons werken veel mensen die van hun gamehobby hun beroep hebben gemaakt.

Met serious games houden wij ons niet bezig. Die worden meestal voor de markt door bedrijven in de markt zelf gemaakt. Een game over nieuwe verkeersregels in Nederland kun je toch niet naar Duitsland exporteren. Daar gelden weer andere verkeersregels. Bovendien boeien simulaties ons niet zo.

Een wereld zonder games zou voor mij niet inspirerend zijn. Ze zijn voor mij een creatieve uitlaatklep. Iedereen speelt games, zelfs opa’s en oma’s. Of ze nut hebben? Hebben boeken, toneelstukken en muziek nut? Als het antwoord op die vraag ja is, dan hebben games ook nut. Ze zorgen voor verstrooiing en als mensen dat niet zouden hebben, dan zouden ze pas echt op elkaar gaan schieten.’

[Marieke Dubbelman]

Keep in Touch

Het is een tik van theaterwetenschappers: ze organiseren graag dingen. Aan activiteiten dan ook geen gebrek bij alumninetwerk Keep in Touch van afgestudeerde film-, televisie- en theaterwetenschappers. Mede dankzij bestuursleden Frank Peters en Jolanda de Jong.

Jolanda de Jong behaalde haar bul in 2006. Ze studeerde af op de Griekse tragedie van 1891 tot 2003. Anno 2008 begeleidt Jolanda groepen jongeren, regisseert ze musicals, maakt ze interdisciplinair theater, geeft ze workshops scenarioschrijven én is ze voorzitter van Keep in Touch (KIT). Daarnaast werkt Jolanda bij de Rabobank. 'Ik zou het liefst les willen geven op de universiteit. Ik sta heel gemakkelijk voor groepen en dat zit ook in mijn hart. Het is niet zo eenvoudig om ertussen te komen op de universiteit, maar ik geloof dat ik het ooit voor elkaar krijg!' Frank Peters volgde na zijn propedeuse Nederlandse Taal- en Letterkunde de kopstudie Theaterwetenschap. In 1986 studeerde hij af. Hij werkt nu bij de Universiteit Utrecht als studentendecaan. 'Ik wilde ooit filmproducent worden, maar je maakt bepaalde keuzes in je leven. Ik vind dit ook erg leuk werk. Daarnaast heb ik een aantal bestuursfuncties: ik ben voorzitter van een muziekstichting en penningmeester bij KIT.'

Verbeelding

Theater-, film en televisiewetenschap is een vakgebied dat minimaal 500 jaar voor Christus ontstaan is. Frank: 'Het is niet alleen een historisch vak. Het gaat over verbeelding: wat is verbeelding, wat is de psychologische beleving van de kijker? Hoe komt het dat je niet de acteur ziet, maar het personage? Wat voor principes zitten daar achter?' Jolanda: 'Het is wel een studie die gelinkt is aan de praktijk, maar als je deze academische studie doet, krijg je zoveel theorieën. Die toets je aan de praktijk en je toetst de praktijk aan de theorie.' Vanuit andere vakgebieden volgen studenten vaak een cursus filmgeschiedenis. Frank: 'Soms vanuit het idee dat je daar gemakkelijk punten mee haalt, onder het mom van "ik heb toch alle films gezien". Dat beeld heeft men heel erg.'

Jolanda:

'Het netwerk is voor mij een groep sparring partners'

Ander publiek

Wat heb je nou aan een alumninetwerk als KIT? Frank haalt zijn plezier uit het dienstverlenende: 'Ik vind het leuk om mensen in de gelegenheid te stellen om iets samen te doen. Daarvoor ben ik ook in het bestuur gegaan, om dingen te organiseren. Dat is toch wel een tik van theaterwetenschappers: ze organiseren graag dingen. Ik heb er veel plezier van.'

'Met elkaar een borrel drinken om op wetenschappelijk niveau te kunnen praten over je vakgebied'

KIT is een levendige vereniging. Elk jaar wordt een 'huiskamerseminar' georganiseerd, waarbij de leden samen naar een voorstelling gaan, inclusief voor- en nabespreking. Ook een bezoek aan De Parade is een jaarlijks terugkerend evenement. En komend najaar gaan de leden op bezoek bij het Instituut voor Beeld en Geluid in Hilversum om zich te laten informeren over de nieuwe toepassingen om film- en geluids-materiaal te archiveren. Frank: 'Ik zit er nou acht jaar bij. Het verbaast me elke keer dat we steeds weer ander publiek trekken. De functie is tweeledig: laten zien wat er allemaal gebeurt rond onderwijs en onderzoek op dit gebied. En anderzijds ervoor zorgen dat je met elkaar een borrel kunt drinken, om op wetenschappelijk niveau te kunnen praten over je vakgebied.'

Frank:

'Het plezier zit bij mij in het organiseren'

Netwerkdagen

Jolanda ziet het netwerk als een groep sparring partners. 'Het is leuk om met je ouders over je vak te praten, maar als ik aan hen vertel wat ik op zo'n congres in Griekenland ga doen, dan ben ik ze binnen vijf minuten kwijt. Vertel ik dat op die netwerkdagen, dan is dat echt geweldig. Je hoort elkaar uit. Wat wil je weten? Waarom wil je dat weten? Wat trekt je daarin?', vertelt ze. 'Of je nou film of theater doet, er wordt je gevraagd: wat drijft jou? In je hart? Waarom vind jij het nodig om met dit medium een ander aan te spreken? Voor mij is het zo: ik heb een bepaald idee van de wereld. Ik geloof erin dat je krijgt wat je geeft. Ik vind het heel erg mooi als ik mensen kan raken. En soms lukt dat.'

Dallas

Op een gewone manier naar een film of theaterstuk kijken is er voor beiden niet meer bij. Je kijkt altijd met het oog van de theaterwetenschapper. Soms is dat zonder genade. Jolanda: 'Als ik het niet kan waarderen wat ik zie, dan klap ik niet. Dan sta ik niet op, al staat de hele zaal op.'

Favoriete films zijn *Il Conformista* (Frank), *Memento* en *La Vita e Bella* (Jolanda). 'Maar *Bridget Jones* is natuurlijk ook heerlijk!' roept Jolanda uit. Frank beaamt dit volmondig en zegt: 'Ik keek vroeger heel vaak naar Dallas. Dan zeiden mijn huisgenoten "Moet je niet studeren?" en dan zei ik: "Ja, daar ben ik mee bezig!"'

[Wanda Dijkstra]

Wat is Keep in Touch?

Keep in Touch (KIT) is een netwerk van afgestudeerde film- televisie- en theaterwetenschappers. Ook nieuwe media raken er inmiddels bij betrokken.

Hoe treffen ze elkaar?

Het netwerk bestaat online op www.keepintouch-alumni.nl. Daarnaast staan dit jaar nog de volgende bijeenkomsten op het programma:

29 maart 2008 Universiteitsdag. Tijdens de middagsessie wordt met Maaïke Bleeker, de nieuwe hoogleraar theater en dans, van gedachten gewisseld over recente ontwikkelingen in het vakgebied.

Juli 2008 Gezamenlijk bezoek aan *De Parade* in Utrecht.

27 september 2008 Algemene Ledenvergadering en aansluitend naar het Nederlands Film Festival in Utrecht.

Najaar 2008 Bezoek aan het Instituut voor Beeld en Geluid.

Wie zitten er in het bestuur?

Het bestuur van Keep in Touch bestaat uit: Jolanda de Jong (voorzitter), Frank Peters (penningmeester), Birgitte Blaas (secretaris), Edward Borsboom, Anke Kusters, Toine Minnaert en Jan Walta.

Hoe meld ik me aan?

Wilt u lid worden of dienst doen als vrijwilliger? Via de website kunt u zich hiervoor aanmelden. Het lidmaatschap is gratis.

Foto: Max Pa

Miljoenen mensen zitten elke zondagavond gekluisterd aan de buis voor het meest populaire tv-programma van dit moment: Boer zoekt Vrouw. Jacco Keyzer (37) is eindredacteur. Hoe wordt een musicoloog een succesvol televisiemaker?

Jacco Keyzer is eindredacteur van Boer zoekt Vrouw

'Het is de droom van iedere televisiemaker'

'Muziekwetenschappen studeren doe je uit liefde. Je begint er niet aan als je een dikke carrière wilt najagen. Gelukkig kon ik kort na mijn afstuderen in 1995 bij de NCRV aan de slag als muziekredacteur. Dat is geen functie waar ik voor was opgeleid, maar het had in elk geval nog wel enkele raakvlakken. Daarna ben ik muziekwetenschappelijk gezien de weg kwijtgeraakt. Als redactielid van de programma's De Bus en Starmaker maakte ik bij Endemol kennis met het fenomeen reality-tv. Na veel omzwervingen in Hilversum ben ik nu voor het tweede seizoen eindredacteur van Boer zoekt Vrouw. Een fantastisch programma om te mogen maken. Volgens mij is het de droom van iedere televisiemaker.

'Eigenlijk doe ik niets anders dan een mooi verhaal vertellen'

Smoorverliefd

In mijn werk doe ik niets meer met muziekwetenschap. Toch zijn er ook overeenkomsten. Een muziekstuk bestaat uit een aantal korte en langere lijnen en het is aan de muzikant om die lijnen zo helder mogelijk aan de

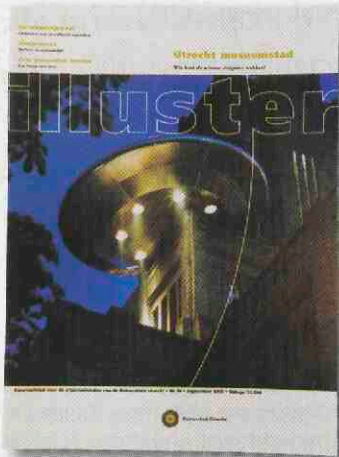
luisteraar over te brengen. Bij het maken van Boer zoekt Vrouw is het net zo: een boer is op zoek naar de vrouw van zijn dromen en maakt daarbij van alles mee. Hij melkt zijn koeien, ligt wakker, maakt zich druk, hij knapt af of wordt smoorverliefd. Aan mij de taak om de lijn zo duidelijk mogelijk aan de kijker over te brengen. Eigenlijk niets anders dan een mooi verhaal vertellen.

Eigen studio

In mijn vrije tijd dirigeer ik een koor en een symfonieorkest in Leiden. Mijn pedagogische en musicologische ei kan ik daar kwijt. Verder zing ik ieder jaar de Mattheus Passion met het Dudok Ensemble in Hilversum. Daarin zitten, naast een paar oud-leden van het Utrechts Studenten Koor en Orkest (USKO), ook omroepmedewerkers. Bij het USKO ben ik diep ondergedompeld in de wereld van Johann Sebastian Bach. Hij is volledig in mijn bloed gaan zitten. Heel erg waardevol voor de rest van mijn leven. Muziek laat me nooit meer los. Onlangs heb ik een huis gekocht met een grote loods ernaast. Die wordt nu omgebouwd tot studio. Het is een prachtige ruimte met aan één kant een glazen wand, waar het licht heel mooi valt. Je kunt er fantastisch muziek maken. Hier wil ik concerten en muziekprogramma's gaan opnemen. In mijn hart blijf ik toch musicoloog!' *[Janneke Voskamp]*

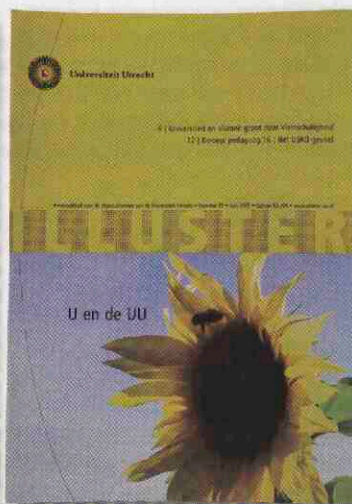
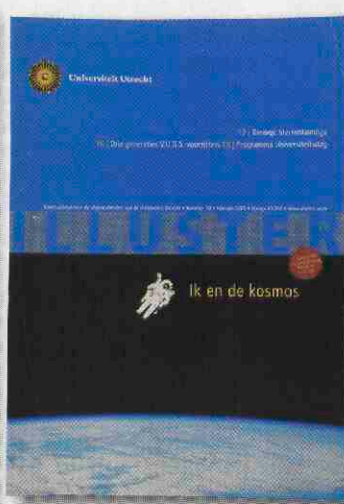
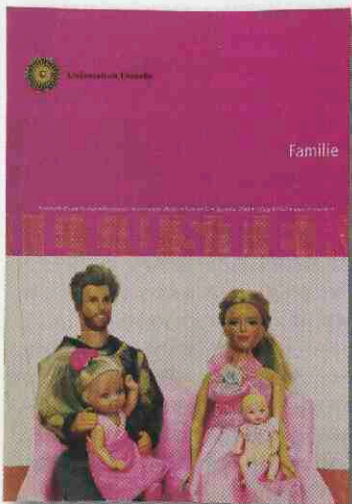
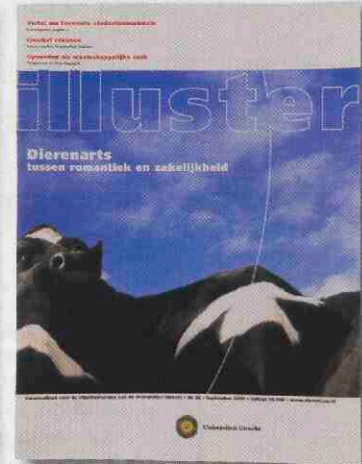
Kiek: 50 keer Illuster!

Dit is de vijftigste editie van Illuster. Sinds 1995 krijgt elke alumnus van de Universiteit Utrecht eens per kwartaal het alumniblاد toegestuurd. Op deze pagina's blikken we terug.

Twan Geurts, hoofdredacteur Illuster tussen 1995 en 2003.

'De naam van het blad vind ik nog steeds een perfecte keuze. Het is een mooie, klassieke naam. Bovendien verwijst het op twee manieren naar de oorsprong van de Universiteit Utrecht. Illuster zit in het motto Sol Iustitiae Illustra Nos én het verwijst naar de Illustere School zoals de universiteit tot 1636 heette.'

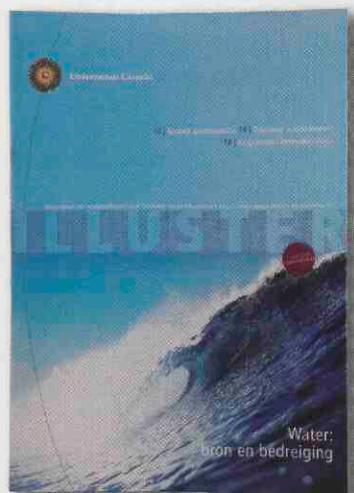

Ludo Koks, hoofdredacteur Illuster van 2004 tot 2007:

'Ik ben nog steeds het meest trots op de nieuwe bladformule die we in 2004 in gebruik namen. In feite ziet het blad er nu nog steeds zo uit: ruim opgezet, toegankelijk en toch van niveau. We kozen steeds een actueel vraagstuk dat we stevast op een multidisciplinaire manier in kaart brachten. Dat gaf vaak een origineel perspectief op het thema.'

Joop Kessels en Leneke Visser, initiatoren:
 'Het Utrechtse alumnibeeld hebben wij opgestart in opdracht van de universiteit en het Utrechts Universiteitsfonds. In 1995 begonnen we met Illuster: het eerste nummer moest vóór het lustrum van 1996 af zijn. Dat lukte. Onderzoek wees vervolgens uit dat alumni een beter beeld kregen bij wat de Universiteit Utrecht doet, en ze voelden er meer binding mee. Daar waren we trots op.'

Bezoek voor de meest recente ontwikkelingen en activiteiten onze website: www.alumni.uu.nl

In 1886 is het Universiteitsfonds opgericht door alumni van de Universiteit Utrecht. Sindsdien zet het Universiteitsfonds zich actief in voor de Utrechtse universitaire gemeenschap. Het stelt bijzondere leerstoelen in, subsidieert studentenactiviteiten en regelt sociale zorg voor studenten in financiële nood. Het Universiteitsfonds is ook het Alumnibureau van de universiteit. Het bureau organiseert een uitgebreid programma voor alumni in binnen- en buitenland en voor jonge alumni. Alumni die begunstiger zijn van het Universiteitsfonds ontvangen bovendien de U-fonds alumnipas waarmee zij gemakkelijker en goedkoper toegang krijgen tot het universitaire aanbod.

25 april Pubquiz light Speciaal voor jonge alumni

Het Utrechts Universiteitsfonds/Alumnibureau organiseert samen met het Jonge Alumni Netwerk (JAN) een apart programma voor jonge alumni. Naast workshops, met name gericht op persoonlijke ontwikkeling en arbeidsmarkt, organiseert het JAN ook sociale evenementen, zoals de Pubquiz light! Teams spelen op vrijdagavond 25 april weer tegen het alumnipanel. Per mail ontvang je informatie over het tijdstip, locatie en aanmelding, dus hou je inbox in te gaten!

Mentor Mentee Systeem: www.uu.nl/mms

Met het MMS kunnen pas afgestudeerden een mentor zoeken voor loopbaangerelateerde vragen. Je kunt kiezen uit ruim 600 ervaren medealumni met zeer diverse opleidingen, die werkzaam zijn in een grote verscheidenheid van branches en beroepen.

Aanmelden: stuur een e-mail naar mms@uu.nl om een mms account aan te laten maken. Kijk voor meer informatie op www.alumni.uu.nl/mms of bel 030-2539624.

De Hans Vliegthart Scriptieprijs

In Nederland zijn we gewend om ons hoofd niet boven het maaiveld uit te steken. In een academische context, die inmiddels sterk geïnternationaliseerd is, is dit echter juist wat je wél moet doen. Ook in Utrecht is het van belang dat de universiteit laat zien wat ze in huis heeft. Daarom reikt het Universiteitsfonds jaarlijks de Vliegthart Scriptieprijs uit: € 1.000,- voor de beste scriptie van het jaar! Dit jaar gaat de Vliegthart Scriptieprijs naar een masterstudent van de Gamma Wetenschappen. De uitreiking van de prestigieuze prijs vindt plaats tijdens het ochtendprogramma van de Universiteitsdag op 29 maart.

Regionale netwerken

In de regio organiseren diverse alumninetwerken activiteiten voor alumni. Komend najaar is er weer een programma te verwachten van Utrecht Lezingen. Maar ook in het voorjaar worden diverse activiteiten georganiseerd. Actuele informatie vindt u op de website: www.alumni.uu.nl/regio.

Utrecht Lectures

Het Utrechts Universiteitsfonds/Alumnibureau organiseert samen met de universiteit jaarlijks een aantal Utrecht Lectures in het buitenland.

• Los Angeles: 21 februari

'Immigration and the question of the Dutch Identity' door prof.dr. Paul Schnabel, Universiteitshoogleraar en directeur van het Sociaal Cultureel Planbureau.

• New York: 17 april

door prof.dr. Willem Hendrik Gispen, oud-Rector Magnificus en Universiteitshoogleraar.

• Barcelona en Madrid: 7 en 8 mei (ovb)

Actuele informatie over de Utrecht Lectures in de Verenigde Staten, Spanje en op andere locaties vindt u op de website: www.alumni.uu.nl (doorklikken naar internationale alumninetwerken).

AlumniWeb

Wilt u jaar- of studiegenoten opzoeken en uw eigen (adres)gegevens kunnen beheren? Dat kan, activeer uw account via www.alumni.uu.nl/alumniweb, net als zo'n 14.500 medealumni!

Data alumniborrels 2008

- 23 mei 2008
- 12 september 2008
- 28 november 2008

Deze borrels vinden plaats in het Academiegebouw vanaf 17.00 uur.

Wilt u regelmatig per e-mail op de hoogte worden gehouden van programma's in uw omgeving, stuur dan uw e-mailadres naar ufonds@uu.nl, zodat wij u in ons bestand kunnen opnemen.

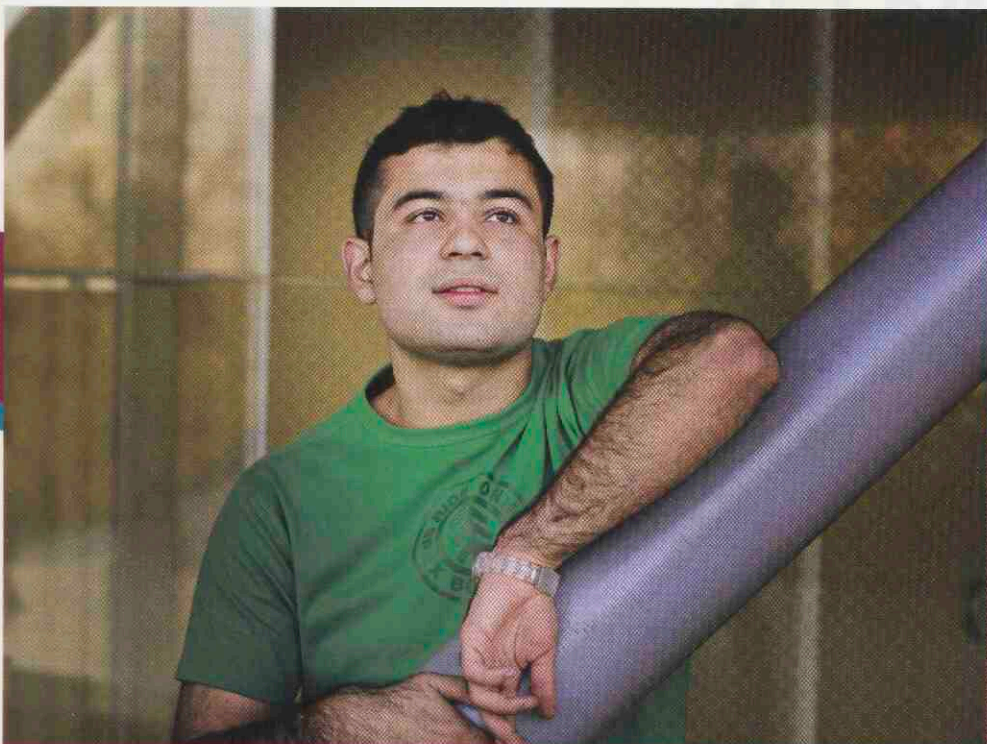

Foto: waip.be

Studeren in Azerbeidjaan is voor Farhad onmogelijk:

UES-programma geeft Farhad nieuwe kans

De keuze voor Farhad Asadov uit Azerbeidjaan (18), student Economie en Recht aan de Utrecht School of Economics, om in het buitenland te gaan studeren was eigenlijk vanzelfsprekend. Een studie in eigen land bleek onmogelijk. Azerbeidjaan is politiek instabiel en dat zorgt ervoor dat het onderwijssysteem ineffectief is. Farhad: 'Het onderwijs in Azerbeidjaan is het vreselijk corrupt. Je moet docenten betalen om goede cijfers te halen. Dat zag ik niet zitten.'

Goed aangeschreven

Op aanraden van een goede vriend besloot Farhad eens op Europese universiteiten rond te kijken. Farhad: 'Utrecht sprong er voor mij echt uit, omdat de universiteit goed staat aangeschreven en hoog scoort in alle ranglijsten.'

ten.' Door toekenning van de UES-beurs kon Farhad afgelopen september aan zijn studie beginnen.

Over een dak boven zijn hoofd en zijn collegegeld hoeft hij zich nu geen zorgen te maken. De beurs voorziet in al deze kosten en die van zijn dagelijkse levensonderhoud. Zodoende heeft hij alle tijd voor zijn studie. Na het behalen van zijn bachelordiploma besluit Farhad waar hij verder wil studeren. Hij wil graag terug om zijn vaderland te helpen, net als veel van zijn generatiegenoten. 'Economisten met een westerse achtergrond zijn namelijk hard nodig in Azerbeidjaan', weet Farhad. Hij wil zijn land helpen een verbeterd politiek en economisch systeem op te bouwen, zodat het op een dag een volwaardig lid van de Europese Unie zal zijn. *[Marieke Dubbelman]*

Bent u al UES-donateur?

Het Utrecht Excellence Scholarship-programma is veelbelovend van start gegaan. Het UES-beurzenprogramma is bedoeld om toptalent van buiten Europa binnen te halen en wordt onder meer gefinancierd door donaties van alumni en andere vrienden van de universiteit. Inmiddels heeft het U-fonds al diverse giften ontvangen. Deze zijn voldoende om een volledige studiebeurs te financieren, waarmee een buitenlandse student een jaar in Utrecht kan studeren.

Maar we zijn er nog niet! We willen graag nog veel meer aanvragen van buitenlandse toppers honoreren. Uw bijdrage is dan ook zeer welkom. U kunt deze eenvoudig online regelen via www.alumni.uu.nl/ues. Of maak uw donatie rechtstreeks over via giro 14475 o.v.v. UES-programma.

Hartelijk dank voor uw bijdrage! Meer weten? Vraag naar de folder 'Investeren loont' of kijk op www.alumni.uu.nl/ues

Geef uw mening

Wij zijn benieuwd naar uw mening over het UES-programma. Wil u reageren op de campagne rondom het UES-programma of op de berichtgeving in Illuster? Laat het ons weten! U kunt dit doen door een mail te sturen naar ufonds@uu.nl.

Alumnicontactpersonen

- **Utrechts Universiteitsfonds/Alumnibureau**, Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht, (030) 253 8025, ufonds@uu.nl

Contactpersonen faculteiten

Faculteit Bètawetenschappen

- **Biologie**, Postbus 80088, 3508 TB Utrecht, (030) 253 2276, c.m.jansen1@uu.nl
- **Farmaceutische Wetenschappen**, Postbus 80082, 3508 TB Utrecht, (030) 253 7313, l.denTonkelaar@uu.nl
- **Informatica**, Postbus 80089, 3508 TB Utrecht, (030) 253 3336, c.j.nijenhuis@uu.nl
- **Natuur- en Sterrenkunde**, Postbus 80195, 3508 TI Utrecht, (030) 253 2725, P.C.J.Mertens@phys.uu.nl
- **Scheikunde**, Sorbonnelaan 16, 3584 CA Utrecht, (030) 253 7317, D.A.Ondaatje@uu.nl
- **Wiskunde**, Budapestlaan 6, 3584 CD Utrecht, (030) 253 1515, Ria.vanVlimmeren@math.uu.nl

Faculteit Diergeneeskunde

- **Diergeneeskunde**, Postbus 80163, 3508 TD Utrecht, (030) 253 4839, s.fluitsma@uu.nl

Faculteit Geesteswetenschappen

- **Godgeleerdheid**, Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht, (030) 253 1853, mswarte@uu.nl
- **Overige departementen**, Kromme Nieuwegracht 46, 3512 HJ Utrecht, 030 253 9756, Go.deRoiJVanZuijdewijn@let.uu.nl

Faculteit Geowetenschappen

- **Alle departementen**, Budapestlaan 4, 3584 CA Utrecht, (030) 253 5116, n.meijer@geo.uu.nl; 030 253 5098, debiok@geo.uu.nl

Faculteit Rechtsgeleerdheid, Economie, Bestuur en Organisatie

- **Juridisch PAO Utrecht**, Janskerkhof 3, 3512 BK Utrecht, (030) 253 8497, n.tulner@law.uu.nl
- **Rechtsgeleerdheid**, Janskerkhof 3, 3512 BK Utrecht, (030) 253 7959, n.vanderputten@law.uu.nl
- **Utrecht School of Economics**, Janskerkhof 12, 3512 BL Utrecht, (030) 2539800
- **Utrechtse School voor Bestuurs- en Organisatiewetenschap (USBO)**, Bijlhouwerstraat 6-8, 3511 ZC, Utrecht, 030 2539389, S.A.Bergervoet@uu.nl

Faculteit Sociale wetenschappen

- **Alle departementen**, Heidelberglaan 1, 3584 CS Utrecht, (030) 253 6718, m.m.splinter@uu.nl

Faculteit Geneeskunde

- **Algemene Gezondheidswetenschappen**, (030) 2503464, J.C.P.J.deGroot@umcutrecht.nl
- **Overige departementen**, Postbus 80030, 3508 TA Utrecht, (030) 253 6420, h.m.dobbelaar@umcutrecht.nl

Interfacultaire onderzoek- en opleidingsorganisaties

- **IVLOS**, Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht, (030) 253 4494, m.m.vanrijswijk@uu.nl

Contactpersonen nationaal

- **Regio Amsterdam**, Peter de Haan, amsterdam.alumni@uu.nl
- **Regio Arnhem**, Elsbeth Zijp, arnhem.alumni@uu.nl
- **Regio Brabant**, Kees Ampt, brabant.alumni@uu.nl
- **Regio Den Haag**, Giap Tan, denhaag.alumni@uu.nl
- **Regio Rotterdam**, Joost van Hillten, rotterdam.alumni@uu.nl
- **Regio Utrecht**, Juditha Melssen, utrecht.alumni@uu.nl
- **Regio Zwolle**, Ieke Rozendaal, [zwolle.alumni@uu.nl](mailto: zwolle.alumni@uu.nl)

Contactpersonen internationaal

- **Engeland**, Frank Krikhaar, Joost.Beunderman@ufonds.uu.nl
- **Frankrijk**, ufonds@uu.nl
- **Indonesië**, Theo Tuwankotta, indonesia@alumni.uu.nl
- **Spanje**, Germaine Custers, germainecusters@hotmail.com
- **Thailand**, ufonds@uu.nl
- **Verenigde Staten**, Irma Jansen, NewYork_ibjansen@holland.com
- **Zuid-Afrika**, Lizel Mostert, ufonds@uu.nl

Zonder waardeoordeel te geven signaleert deze rubriek activiteiten en publicaties die voor Utrechtse alumni interessant zijn. Bijdragen zijn welkom: illustrer@uu.nl.

100 jaar Duits in Utrecht

Op donderdag 5 en vrijdag 6 juni 2008 organiseert de opleiding Duitse taal en cultuur in het Universiteitsmuseum (Lange Nieuwstraat) het symposium 'Geschiedenis van de germanistiek in Nederland', met sprekers van de Nederlandse zusteropleidingen. Dit ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de Utrechtse germanistiek. Tijdens dit symposium neemt de opleiding ook afscheid van prof.dr. Wolfgang Herrlitz en dr. Jattie Enklaar. Op vrijdag 6 juni om 16.15 uur houdt professor Herrlitz zijn afscheidsrede in de aula van het Academiegebouw aan het Domplein. Alle alumni zijn van harte welkom. Meer informatie: jattie.enklaar@let.uu.nl; wolfgang.herrlitz@let.uu.nl; www.let.uu.nl/duits.

Desperate housewives en meer

Half januari gaat het frisse voorjaarsprogramma van Studium Generale van start. Er is onder andere een reeks filosofische lezingen door prof.dr. mr. Herman Philipse (universiteitshoogleraar) over de evolutieleer en de oorsprong van onze moraal. Prof.dr. Maarten van Buuren (Franse Taal en Cultuur) houdt een serie lezingen 'Desperate housewives' over overspelige vrouwen uit de wereldliteratuur. Wilt u de folder (gratis) ontvangen? Neem contact op met: Studium Generale, Postbus 80.125, 3508 TC Utrecht, (030) 253 2436, info@sg.uu.nl. Alle lezingen van Studium Generale zijn gratis en voor iedereen vrij toegankelijk.

Meer informatie: www.sg.uu.nl.

Faculty Club, huiskamer van de universiteit

De Faculty Club is de huiskamer van de Universiteit Utrecht. Een plek bij uitstek om (buitenlandse) gasten mee naar toe te nemen. Voor medewerkers, maar zeker ook voor alumni. Om te lunchen, te dineren of te borrelen. Het komend voorjaar is er weer een aantrekkelijk programma met onder andere een businesscafé in maart en een cultureel programma in juni.

Nog geen lid? Meer informatie: www.helios.uu.nl, n.vanhaaren@helios.uu.nl.

Academisch Café in Zwolle

In vervolg op de reeks Academische Cafés van vorig jaar organiseert het alumninetwerk Zwolle ook dit jaar weer een Academisch Café. U bent van harte uitgenodigd! Het Academisch Café vindt plaats op maandag 31 maart 2008 in Café De Tagrijn, Buitenkant 8 te Zwolle.

Meer informatie: www.alumni.uu.nl.

Utrechtsch Studenten Concert bestaat 185 jaar

Het Utrechtsch Studenten Concert viert haar 185-jarig bestaan met een aantal bijzondere concerten. Een concert vol vrolijke en bekende marsen en walsen vormde in januari de aftrap voor een spectaculair jaar voor het Utrechtsch Studenten Concert. Zo zal het USConcert in mei drie oud-leden begeleiden bij hun eindexamens op het Utrechts' Conservatorium. Een uitgelezen kans om weer terug naar uw studententijd te keren. In juli zal samen met het Nederlands Musical Ensemble en de rockband Xystus de rockopera Equilibrio uitgevoerd worden. Het lustrumjaar wordt in december waardig afgesloten met Shostakovich 7^e Symfonie in het Amsterdams Concertgebouw.

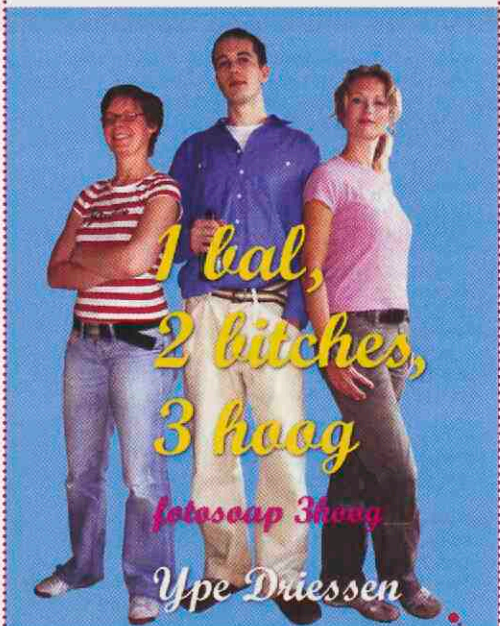
Kortom: houd ons in de gaten via www.usconcert.nl

Ingmar Heytze presenteert nieuwe dichtbundel

Ingmar Heytze, dichter van o.a. de achterpagina van Illustrer, presenteert op vrijdagavond 22 februari 2008 zijn achtste dichtbundel 'Elders in de wereld'. De presentatie krijgt de vorm van een avondvullend literair concert. De optredende dichters zijn Menno Wigman, Alexis de Roode en Willem Thies. Speciale gasten Leine en Kees Wennekendonk slaan de brug tussen taal en muziek. Ingmar wordt muzikaal begeleid door Saartje van Camp (cello), Marc van Vugt (gitaar), Ralph Rousseau Meulenbroeks (viola da gamba). Plaats: Vredenburg Leeuwenbergh (Servaasbolwerk 1a in Utrecht). De voorstelling begint om 20.00 uur en de toegang bedraagt €10,- inclusief drankje en een royale aanschafkorting op de bundel. Signeersessie na afloop. De toegang bedraagt €10,- inclusief drankje en een royale aanschafkorting op de bundel. Voor meer informatie over bundel en presentatie: www.ingmarheyitze.nl.

Ontwikkel uw talenkennis

U wilt uw talenkennis ontwikkelen en uitbreiden? Het James Boswell Instituut organiseert korte cursussen in meer dan tien talen. Het hoge tempo van deze cursussen maakt dat u in korte tijd veel opsteekt van de taal. Naast deze korte cursussen zijn er diverse algemene en vakgerichte cursussen Engels, zoals Doceren in het Engels, E-mails schrijven in het Engels, Engels Schrijven voor Wetenschappers, Presenteren in het Engels en Engels Spreken. Weinig tijd of speciale wensen? Maatwerktrainingen houden optimaal rekening met uw wensen en mogelijkheden. Meer informatie: www.jbi.uu.nl.

1 Bal, 2 bitches, 3 hoog

De studentensoap 3hoog staat al sinds 2004 op de achterpagina van het Ublad. De egoïstische Karlijn, corpsbal Olivier en wereldverbeteraar Pien vliegen elkaar voortdurend in de haren. Over de afwas en de afstandsbediening, maar ook over grotere kwesties als seks, politiek, cultuur en religie. De karakters groeiden uit tot regelrechte celebrities, achtervolgd door handtekeningenjagers en huwelijksaanzoeken. Karlijn was zelfs te gast in het tv-programma 'De wereld draait door'. De negentig beste afleveringen zijn nu gebundeld in het glossy boek '1 Bal, 2 bitches, 3 hoog'!

Meer informatie: www.fotostrips.nl/3hoog.

Farmacologie in Utrecht: 100 jaar jong en dynamisch

Op 14 mei 2008 wordt het symposium 'Honderd jaar farmacologie in Nederland' georganiseerd. Centraal thema is het geneesmiddelenonderzoek (in relatie tot het ziektebeeld) binnen de Universiteit Utrecht. Het symposium is bedoeld voor alumni en medewerkers van de Universiteit. Plaats: de aula van het Academiegebouw, Domplein 29, Utrecht. Aanvang: 14.00 uur. De toegang is gratis. Opgeven kan t/m 5 mei bij Els Tange-Bijl, H.E.Tange@uu.nl o.v.v. symposium Utrecht, naam en adres. Meer informatie: www.100jaarfarmacologie.nl > evenementen > regioactiviteiten > Utrecht.

David de Wiedlezing: Wetenschap is nooit af

Willem Hendrik Gispen vertelt op 15 mei in de David de Wied-lezing over de samenhang van ouder worden, suikerziekte en dementie en wijst op de onbegrepen rol van insuline. *De Wied revisited!*

David de Wied kreeg in de jaren zestig van de vorige eeuw wereldnaam met zijn ideeën over hoe peptiden (kleine eiwitten) invloed zouden hebben op hersenen en gedrag. Hij formuleerde een controversieel maar visionair concept dat onder andere voorspelde dat hersencellen in nood in hun overleving door die peptiden zouden worden geholpen.

Nu, in 2008, lijkt de geschiedenis zich te herhalen. De start is anders. Dat wel. Eén van de complicaties van suikerziekte is dat de bloedvaten de zenuwen slecht van voeding en zuurstof voorzien. De zenuwcellen komen dan in moeilijkheden. In de afgelopen jaren is duidelijk geworden dat dit ook geldt voor zenuwcellen in de hersenen. Sterker nog, bij oudere mensen met suikerziekte zie je vervroegde klachten over het geheugen en een verminderde flexibiliteit van het denken. Het lijkt er op dat de hersenen als gevolg van de suikerziekte versneld verouderen. Ook zouden de ziekte van Alzheimer en de suikerziekte van het type II, die juist bij ouderen voorkomt, samenhangen. En wat blijkt: er is discussie over de rol van insuline. Dit peptidehormoon is cruciaal in de regulatie van de suikerconcentratie in het bloed, door beïnvloeding van de suikerstofwisseling in onder andere de spieren, het vetweefsel en de lever. Tegen alle verwachtingen in blijken de hersenen gevoelig te zijn voor insuline. Ook kan het hormoon vanuit het bloed de hersenen in en schijnt het eveneens in de hersenen te worden gemaakt. Insuline is voor de hersenen mogelijk een helper in nood, maar ontregeling van de insulinehuishouding kan ook schadelijk zijn.

Meer informatie en aanmelden:
www.uu.nl/daviddewied.

Nieuw: alumni sporten met korting bij Olympos

Begunstigers van het Utrechts Universiteitsfonds/Alumnibureau ontvangen de Alumnipas. Met deze pas kunt u sinds 1 januari 2008 sporten met korting bij Sportcentrum Olympos. De korting bedraagt ruim 40%. Olympos is het sportcentrum voor medewerkers en studenten van de Universiteit Utrecht in De Uithof (Uppsalalaan 3). Het aanbod is ruim: per cursusperiode biedt Olympos lessen aan in ongeveer 35 verschillende takken van sport. De meeste cursussen duren 9 weken/lessen.

U kunt ook vrij sporten. Voor fitness, tennis, squash (locatie Olympos) of zwemmen (in één van de gemeentelijke zwembaden) is een abonnement van 3, 6 of 12 maanden vrij sporten verkrijgbaar. Inschrijven bij de sportdesk van Olympos. Neem uw alumni- of seniorenpas en een geldig legitimatiebewijs mee. *Meer informatie over sporten met korting: www.olympos.nl, of neem contact op met de sportdesk via (030) 253 4471 of info@olympos.nl. Nog geen begunstiger: bel 030-2538025 of kijk op www.alumni.uu.nl.*

OUDE FIETS

Je kwam één keer per week. Ik denk niet dat je vriend het wist, of iets vermoedde.

Er was altijd wat met je fiets; lekke band, ketting gebroken, achterlicht kapot.

Ik repareerde wat ik kon, ik was vrij handig toen, terwijl jij stond te douchen.

Dan reed je terug. Ik zag je in de stad vannacht, voor het eerst sinds maanden,

je had een nieuwe fiets. Er reed een jongen naast je. Jullie achterlichten werkten goed.